

Panevėžio rajone Ramygaloje Laisvės aikštėje vakar atidengtas paminklas 1919–1920 m. Nepriklausomybės kovų Ramygalos valsčiaus Vyties Kryžiaus kavalieriams. Taip įgyvendinta Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui skirta idėja visoje šalyje įamžinti savo krašto Nepriklausomybės kovų savanorių atminimą.

Idėjos autorius – žurnalistas Vyčio paramos fondo steigėjas Vilius Kavaliauskas. Sumanymą palaikė Ramygalos seniūnija, vietos bendruomenė, finansavimą skyrė Panevėžio rajono savivaldybė. Dviejų metrų aukščio iš raudono švediško granito pagaminto paminklo autorius – garsus monumentaliosios skulptūros kūrėjas Vytautas Tallat-Kelpša.

Paminklas gražiai įsikomponuoja į pagrindinę miesto erdvę harmoningai derėdamas su tokios pat spalvos neogotikine plytų mūro Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia.

Aukščiausiu Lietuvos valstybės koviniu apdovanojimu – Vyties Kryžiaus ordinu – buvo apdovanojami asmenys, narsiai ir didvyriškai kovoję dėl mūsų šalies laisvės ir nepriklausomybės.

Paminkle iškaldinta penkiolikos Ramygalos valsčiaus Vyties Kryžiaus kavalierių pavardės: Jonas Aulinskas, Alfonsas Bubinas, Antanas Čepurna, Juozas Gvazdauskas, Mykolas Gritėnas, Aleksas Jakaitis, Adomas Janionis, Antanas Jasiūnas, Kazys Juška, Antanas Juzulėnas, Vladas Liubartas, Jonas Lukšys, Kazys Marozas, Antanas Masiliūnas, Kazys Masiliūnas, Justinas Peleckas, Kazys Samsonas, Mikas Semaška, Bronius Sviderskis, Povilas Valonis, Kazys Visockis, Jonas Vizbarkas, Jonas Zalatorius, Kazys Žižiūnas ir dukart Vyties Kryžiaus kavalieriai Jonas Karutis, Adomas Kuodis, Jonas Vainauskas.

Šv. Mišiose pasimeldę už savanorių atminimą, susikaupę sakralinės muzikos koncerto garsuose iškilmių dalyviai susibūrė prie paminklo. Į renginį atvyko Panevėžio rajono savivaldybės mero pavaduotojas Antanas Pocius, laisvės kovų dalyvių artimieji, gausus būrys garbingų svečių, tarp kurių – V. Kavaliauskas, Dimisijos brigados generolas Vyčio paramos fondo pirmininkas Česlovas Jezerskas, aviatorius žurnalistas Edmundas Ganusauskas.

Mero pavaduotojas A. Pocius, sveikindamas iškilmių dalyvius, pasidžiaugė, kad pritarus Ramygalos bendruomenei, Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetis pažymimas tokiu prasmingu įvykiu.

„Šis paminklas įvertina ypatingą savanorių indėlį Nepriklausomybės kovose ginant ką tik atkurtą Lietuvos valstybę. Mūsų pareiga išsaugoti atminimą narsių bebaimių vyrų, kuriems laisvės idealai buvo aukščiausia vertybė“, – sakė A. Pocius.

Paminklą atidengė mero pavaduotojas A. Pocius, idėjos sumanytojas V. Kavaliauskas, Ramygalos seniūnijos seniūnas Valdas Chirv. Bendruomenės pirmininkė Rasa Marozienė padėjo bendruomenės dovaną – trispalvių gėlių puokštę. Šv. Jono Krikštytojo parapijos klebonas Alfredas Puško pašventino paminklą.

V. Kavaliauskas priminė, kad Panevėžio apskrities Ramygalos valsčius šaliai davė ypatingai daug savanorių, čia jų gretos buvo gausesnės nei visoje Žemaitijoje.

Skulptorius V. Tallat-Kelpša sakė paminklą kūręs su didele pagarba ir atsakomybe. Įkvėpimo jam teikusi ir garbinga paties giminės istorija, nes kovotojų už Lietuvos laisvę buvę ir jo giminėje.

Susirinkusiesiems koncertavo uliūnietis gitaristas Ernestas Bubulis, jam pritarė vokalistė Paulina Čižauskaitė. E. Bubulis su savo autorine daina užėmė pirmą vietą respublikiniame moksleivių konkurse „Lietuvos kovų už laisvę ir netekčių istorija“.

